

ZİHİNSEL YETERSİZLİĞİ OLAN BİREYLER İÇİN

AİLELERE ÖNERİLER

ZİHİNSEL YETERSİZLİK NEDİR?

Zihinsel işlevler bakımından ortalamanın iki standart sapma altında farklılık gösteren, buna bağlı olarak **kavramsal, sosyal ve pratik uyum becerilerinde** eksiklikleri ya da sınırlılıkları olan, bu özellikleri 18 yaşından önceki gelişim döneminde ortaya çıkan ve özel eğitim ile destek eğitim hizmetlerine ihtiyaç duyan bireydir.

SINIFLANDIRMA

Zihinsel engelli çocuklar homojen bir grup değildir. Kendi içlerinde önemli farklılıkları vardır. Bu nedenle zihinsel engelli çocukların sınıflandırılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

- Hafif Düzeyde Zihinsel Yetersizlik: **Zeka Bölümü 50-55 ile 70 arasındır.**
- Orta Düzeyde Zihinsel Yetersizlik: **Zeka Bölümü 35-40 ile 50-55 arasındır.**
- Ağır Düzeyde Zihinsel Yetersizlik: **Zeka Bölümü 20-25 ile 35-40 arasındır.**
- Çok Ağır Düzeyde Zihinsel Yetersizlik: **Zeka Bölümü 20-25'in altındadır.**

KİMLER RİSK ALTINDA

Çocuğun yaşı ilerlediği halde halen daha kelime kuramıyor, emekleme yürüme veya tuvalet eğitimi gibi gelişim basamakları geriden geliyorsa yaşıtlarıyla uyum sağlamakta zorlanıyorsa özellikle kendinden küçüklerle iletişim kuruyorsa, söylenen komutları ve öğretilenleri geç algılıyorsa okul çağında akademik becerileri öğrenmekte çok zorlanıyorsa bir uzmana danışması gerekmektedir.

AILELERE ÖNERİLER

- Çocuklarımızın mutlaka yapamadıkları, beceremedikleri şeyler vardır. Onların yapamadıklarına, beceremediklerine değil de yapabildiklerine, güçlü yönlerine bakalım, onları geliştirmeye çalışalım.
- Çocuğunuzu sevme, beğenilme, övgü gibi gereksinimleri olduğunu unutmayın. Başarılı olduğu işler için ödüllendirin.

- Öğrenilecek her şeyin tekrarlar ile alışkanlık haline getirilmesine, her şeyin açık ve kolay anlaşılacak şekilde verilmesine dikkat edin.
- Çocuğunuzun yakınındaki ve en çok kullanılan eşyalarının adını doğru söylemesini öğretin. **Örnek:** koltuk en çok kullanılan eşyalardan, ona bunu sürekli ama sıkmadan tekrarlatıp göstermesini isteyebiliriz. Başlangıçta çok net söyleyemese de, zamanla yapacağımız tekrarlarla söylemeyi başaracaktır.

- Sözcüklerin söylenişindeki hataları çocuğu telaşa düşürmeden ve tedirgin etmeden düzeltin. Doğru söylemeye başladıkça onu sözle ödüllendirin.
- Tren, araba vb sesleri, hayvan seslerini tanıttın. En çok sevdiği oyuncak yada en çok dikkatini çeken hayvanların seslerini taklit ettirin. İlk başta taklitleri birlikte yapıp daha sonra sadece ondan taklit etmesini isteyebilirsiniz

- Yaşına uygun öykü ve masalları anlatın. Çocuğunuzu ve kendinizi dinlendirin, sessiz bir odada ona bildiğiniz masalları anlatabilirsiniz, eğer masalı kitaptan okuyorsanız kitaptaki görselleri fark etmesini sağlayınız.
- Konuşma taklitte öğrenildiğinden onunla **düzgün** konuşun. Çocuklarınızı küçük bebek **olarak** görmeyiniz, onlarla konuşurken yetişkin **birlikle** konuştuğunuz gibi kelimeler ve tonlamalar yaparak konuşunuz.

- Eşyanın adı üzerinde durarak, bilmediği yada öğrenmediği eşyaları aralıklı olarak sorun.
- Birden fazla eşyanın adını aynı anda öğretmekten kaçının. Bir eşyanın adını öğretirken diğer eşyaların isimlerini de öğretmeye çalışmak ,çocukların kafalarını karıştırıp öğrenme isteklerini azaltır.
- Öğrendiği eşya adları ile basit emirleri yerine getirmesini sağlayın. "Sandalyenin üzerine otur" gibi.

- Hamur veya çamur ile çalışın. Avuç içerisindeki yuvarlak yapmasını öğretin. Bu tür çalışmalar evde hem sıkılmasını önler hem de ince motor becerilerini geliştirir
- Gazete, kağıt parçalarından avuç içinde top yapip oynamasını sağlayın.
- Günlük hayatta kendine yetecek kadar temel beceri ve alışkanlıkları kazandırmak gerekir. (yemek yeme, tuvalet alışkanlığı v.b. kazandırma)

- İsteklerinizde ve koyacağınız kurallarda tutarlı olun Ne zaman nasıl davranış bekleniyorsa çocuğunuza bunu anlatın ve bu beklentinizi bir daha değiştirmeyin. Böylece çocukta karalı davranışlar gelişecektir. Kararsız olursanız, çocuk paniğe kapılabilir.
- Çalışmalarınızda sabırlı, güler yüzlü, sevecen bir tutum takınmayı unutmayın. Ona güven verip bazı etkinlikleri başarabileceğine inanmasını sağlayın.

**Palandöken Rehberlik ve Araştırma Merkezi olarak her zaman yanınızdayız.
Size bir Alo (0 442 502 20 207) diyecek kadar yakınız.
Sağlıkla mutlulukla kalınız.**

HAZIRLAYAN

Ümmü AKAY KIRKKİSELİ
Özel Eğitim Öğretmeni

Mahmut ÖZDEMİR
Özel Eğitim Öğretmeni